

קול מבשר

וואכענבלאטט. ערשיינט יעדען דאנערסטאג

Zweiter Jahrgang No. 23	אין זייער ארט אלליין דאשטעהענדיג דעם ארגאן פיר	יום ה' פרשת נח
KOLOZSVÁR, Oct. 25 1900.	קהילותן שווארצער בלאטן ב' חורים (ש) ספרים רבנים.	אדרעסע: "KÖL MŰVÁSZER" KOLOZSVÁR
Concurre werden mit 10 kronen pr. Stelle berechnet, von welche je 8 kronen dem Cultusbeamtenfond ug efführt wird. Anzeigen werden mit 4 Heller pr Wort berechnet.	איבערשטייער אונד פערמאנווארטן ליבער דעראקטער: יצחק בן ציון וויינשטיין.	פרייז: נאנציקהריג 6 Kronen האלביעהריג 3,50 " פיער טריעהריג 2 " אינצעלנע טעמער 20 Heller

מעלדעמען, איז קיים דער פרייע ערשיינען
אונד צומיט זאלבע דא דער אונגארישען שפראכע
ניכט קענדיג זינד.
אונד טראטצדעם אללעם, האט דער מיניסטער
— וויא בעקאנט — אויף דאס איהם אס לייטען דער
צעמבער אלעסליך דער אוידיענין אייגענדיגסטעם
מעמאר אהום, נאכדעם דאסעלבע דורכשטודירט
ווארדע, אס לייטען מערין אונטער צאהל 900—1651
אונד דא ערהאבענע אנטווארט צוגעשיקט, דאס:

Méltányosnak tartom ha a metszők és
egyáltalány a hitközség alkalmazottak szol-
gálati viszonya szabályoztatik.

אויף יידיש: אויך עראכטע עס אלס ווירדדיג דאס
דיא אנגעלעגענהייט דער שוחטים גערענעלט זיערדע
אז

וואס האבען וויר דעין אים מעמאר אהום
פערלאנגט?

(1) דאס יעדער שוחט ווירן נאך איינעם נישט
אבערשטאנדענען פראבע יאהרע, דעפיניטיוו גלויבט
(2) דאס איין זאלבער ניר דורך אין שיעורעס
גערובט אויס דרויער רבנים אונד צווייא לאיען בעד
שטעהענדיג פאן זינעם אמטע ענטהאבען ווערדען
קעננע.

(3) דאס דער ארטס רעישפ. קרייז אדער בעד
צורקראכטיגער אלליין איהן ניכט פערמאנווארטן
קעננע. — פערנער.

(4) דאס אללואלאנגע דער שוחט ניכט דעכטט
קרעפט פערמאנווארטן ווירד, זיין פאלעם געדאלט
אונטערצוגליך אייסגעפאלנט ווערדע. —
אונד שלעסליך:

רעקלאמאציען.

אללדייט וויר בניא דען שוחטים דעם איינדיג
ציגען וואונט אויסדרוקק נעגעבען, ביים מיניסטעריוואס
זאכאלד אלס טעגליך דאס דעפיניטיווס דער שוחטים
דורכצוגעבען.

טן אהונדערט עובדי עבודת קודש
פאלש איז דא אויפפאסונג דאס דיעס איינציג
אונד אלליין פאס קול טבשרים טהעטיגקייט אבהענניג
איז, דען דאצו מיסען וויר אללעזאמט טהעטיג
דין. —

וויא בעקאנט זינד דאך דא ערסטען שריטטע
דיעסבעציגליך פאס קול טבשר אונטערנאמען ווארד
דען, דא איבערצייגונג לעהרמע אונד אבער, וויא
שרעקקענדיג אונד אונגלויבליך קאלטמוטהיג —
דיא שוחטים זיך אויך דיעסבעציגליך בענאמען
דאבען.

עטווא 1200 מעמאר אהום עקסעטפלארע ווארד
דען זייער צייט צום אונטערפערטיגען אונד רעטווארד
נירען אן דען שוחטים פערזענדעט. פאן דיעזע אללע
זינד גרעסענשהילם וועגען אנגסט פאר דעם רב
רעישפ. ר'הק, אבער אויך לייכטזיניג אונד קנאה-האלד
בעד קיים 300 אונטערשריפטע אייגענלויפען. טראטצד
דעם דאס איך פערזיכערט האבע, דאס דיא אונטער-
שריפטען ניא פאר דען אייגען איינעם ראשדקהלם
אדער רבים קאממען ווערדען, מאן גלויבטע דיעס מיר
ניכט. — מענע דאך טון יעמאנד יעטצט מיר ליגע
שטראפען אב מייע דיעזע פערזיכערונג ניכט גלויבד
ווירדיג וואר.

פאן דיא אללע פיעלע וועלכע זיך זייער צייט
צור טהיילנאחמע אין דער אוידיענין ביים מיניסטער

ערפינדונג נייעסטר צייט.

אן מייע פ ט גלויבענסבאווער
עמפעעהלע איך היעמיט דאס ערצייענסס מייעס
פאבריקאטעס אין בשריע עסענצען (עטהער) צור
הערשטעלונג פאן רום, קאנאק אונד פערשיעדענער
ליקערע, אויף קאלטעס וועגע.
מייע עסענצען, וועלכע אין בודאפעסט,
ברעמען, זויגען און ווי אויף דען אויסשטעלונגען
האדע אויסצייכענען ערונגען האבען ווערדען אויף
אייע נייע אונד אייגענע ערפינדונגסארט, שטרענגסט
נאך דען פארשריפטען אונד אנפאדערונגען דעם
דיישען רויטס "בשר" ערצייעט, אהנע יעדוועדע
פעטטע דאבייא צוגעברויכען.

מייע עסענצען ווערדען בלאס מיט אנווענד
הונג פאן אלקאהאל פאן דען פפלאנצען אבעראמפט
וואדורך היעזעלבען ניכט ניר וואהלדיגעבענדיג זאנדערן
אויך געשמאקפאלל ערסטען האנגעס זינד אונד
פערזענדע זעלכע צו אללערמעססאסטען קונקורענצן
פעהיגען פרייען.
אין קולא עסענצין געניגט צור הערשטעלונג פאן
100 ליטער ליקערע אדער רום און ווי

פרינקוראנט אונד געברויכט אונטער
גראטס אונד פראקא.

Halász J.

gyógyszertár az órányalhoz.
Kolozsavart.

3—13

נעמיידע-קויטטונגען, נאבעלדיג — צעטטל
תנאים לחרת וכלה, כתובות (פערמאנעט), פערלא
פונגס — אונד האכצייטסקארטען, בריעפארע זאמט קופער
טען, יאהרמארקצעטטעל, איינטרויספארטען טראפיקעשטעלונגען
אונד אמסט אללערלייא דרוקארבייט אין שענסטער, בעסטער אונד מאיערנסטער
אויסטהונג אללערבילונגסט, ביא:

BÉNI WEINSTEIN in KOLÓZSVÁR.

האם יעדעס געמיינעדישטאטוטס וועלכעס מיט דיעזעס פערלאנגען אים געגענוואסן שטעהט, אויסער דראפט געזעצט ווערדע.

אונזערע פערלאנגען זינד פאלקאממען ריכטיג, אונאבישטרייטבאר דינגענד. נור אבער וויא בעקאנט געהט ביים מיניסטעריאום אללעס זעהר לאנזאמט פאן שטאטטען, האבען יא דאך זעלבסט פראפעס סארען, וועלכע דאך דארט אונבעדיגט מעהר אלס שוחטים געאכטעט זינד, אין איהרער אנגעלעגענהייט מעהרמאלס רעקלאמירען מיכסען, וויר מיססען נון אויך רעקלאמירען, דען מיניסטער צו ביטטען אונזערע אנגעלעגענהייט שלוינגער צו רעגעלן.

אינד וועלכער ארט זאלל דיעזע רעקלאמאציאן געשעהקען?

וועגן וויר וואלען דאס אונזערע רעקלאמאציאן ביים מיניסטער איינען איינדרוקק מאכען זאלל, מיט סען וויר אבערמאלס איינע דעפוטאציאן אויס מינד דעסטענס 15 שוחטים אהנע פארטיאראונטערשיעד דארט ערשיינען, אונטער דיעזע 15, זאללען אבער וועינגסטענס 5 דער אונגארישען שפראכע קונדיג זיין, זעלבסטפערשטענליך מיכס דיעזע דעפוטאציאן פאן דען שוחטים בעפאלמעכטיגט זיין.

וכסן אהובי אחי ורעי!

דיעזע נומער ווירד פערזענדעט אין 1200 שוחטים (דיא פאסט-שפעזען צאהלט הערר יאקאב דאלאס אבאטעקער דיער, דער אויך ביטטעט, דאפיר אויף דיא דיער אינלעגענדע מארמירטע קארטע 10 זאלבע אדרעססען אויף צו נאטירען, וועלכע געאיינגעט זינד איהם קונדען פיר זיינע עסענצע צו ווערבען, אלזא 10 אדרעססען פאן ווירטסהויזער)

אין דיעזער נומער פינדעט איהר בייגעלעגט 2 פאסטקארטען (אין איינען שטיק) פאן דיעזע זאלל נייטיגסט אויף איינע, ערוועהנטע 10 אדרעססען נאטירט אונד דיא אנדערע זאלל פאן זאפיעלע שוחטים וחונים אלס מעגליך אונטערפערטיגט, מיט 2 קרייצער מארקע מארקירט אינד (ביידע) רעטואריט ווערדען.

דיאיעניגען וועלכע אין דיא ביים מיניסטער דעמעכסט ערשיינענדע דעפוטאציאן בעהיליגט צו זיין ווייטען זאללען דעס אין דיעזע קארטע בע-סערקען.

וועגן נון עס זיך צייגען ווירד דאס איהר צור זא בע ריכטיג אנגעאויפערט זייט, אונד צור דעפוטאר ציאן זיך געניגענדע מעלדען, זא ווירד דאנן דער טאג אן וועלכעס וויר פאר דעס מיניסטער אבערמאל ערשיינען זאללען, אין דיעזעס בלאטטע פערקונדעט ווערדען, אדער נעטהעגעפאללס ווירד דיעס נור מיט דירעקטע פאסטקארטען דען בעטהייליגענדען אין פארדיינין אונד אים בלאטטע נור נאכטרגליך בער

קאנט געניטען זיין, זא ווערדען וויר שאן איה זיכער עטוואס פאזיטיווערעס פאס מיניסטער הערען אונד וויססען.

עס ווערע פיעללייכט אנגעצייגט דיעסמאל דעס מיניסטער צו ביטטען, אויך איין געזעטין צו שאפען דאס יעדערקולטוסבעקאמטער מוס לעבענספערזיכערט ווערדען, דיא פרעמיען זאלל פאן דיע געמיינדע אונד פאן אנגעשטעללען אין גלייכע טהיילע געצאהלט ווערדען (פיר דיא שוחטים וועלכע אים קולטוסבער אסטענפערבאנד בעטהייליגט זינד, ווירד דער פערד באנד דיעזע העלפטע בעצאהלען, -) דיעס זאלל זאכע דער דעפוטאציאן זיין דאריבער צו ענטשיידען, דיעזע זאללען יעצט אונזערע שריטטע זיין.

עס בלייבט נון ניכטס מעהר איכריג, אלס פיעללייכט שאן דאס טווענדסטע מאל דען שוחטים צו ביטטען, באהבה באהבה, ובאהדות געמיינזאמט אהנע פארטייאד אדער ראנגאונטערשיעד, לטובת הכלל מיט ראטה אונד טהאט נאך קרעפטען צו ווירקען, דער שפיענעל דעס אהדות איז יעצט דאס בלאטט קול מבושר, מעגען דאדער זעמטליכע שוחטים דיעזעס פיערטל דאס בלאטט אבאננירען, אין דער רעקלאמאציאן ביים מיניסטער יע צאהלרייז בער זיך בעטהייליגען, דאס וויר דאך שאן איינמאל אללע בייזאממען, וועינגסטענס דארט ווא עס זיך אום דען וואונש זעמטליכער שוחטים האנדעלט, אויף, איינעס וועגע שרייטען.

ערוואכעט דאדער בידערע! האנד אום האנד! אהה ורועותו לא נשקוט ולא ננוח עד כי יעזור השם ויגן וישיע לנו במהרה אמן.

קאממענדע נוממערן

ווערדען גאר בעזאנדערס אינטערעסאנט פיר יעדען שוחט זיין, דרינגענד איז, דאס וועינגסטענס אין דיעזע קאממענדע מאנאטען אין וועלכעס דיא ווייטערע שריטטע ביים מיניסטעריאום אונטערנאמען ווערדען, אללע שוחטים צוזאמען איינטייטיג וויר קען זאללען, דיא ביללאנין דער שוחטים-דרוקקערני אויך אין קאממענדע נוממער, ביטטע צו אבאננירען רעשפ, דאס אבאנמא צו ערנייערן, וויכטיגעס קאממט.

דאס חיבור'ל וועלכעס בימי סכות ערשיינען, זאללעט, ווירד איה דעמעכסט ערשיינען, אונבעדיגט בעפאר וויר איה צום מיניסטעריום געהען, - דיעזעס חיבור'ל (אויסשליעסליך אין שוחטים-אנגעלעגענד הייט) - זעהר וויכטיג, ווירד פיר אבאננירען אונד רבנים גראטים, - פיר אנדערע נור אום איינע קראנע צוגעשיקט ווערדען.

שטעללען.

אין Bácsfeketehegy נעאלא ווירד געזוכט שויב נומער בע'ת וקורא פיר יענגער, געהאלט 750 קראנען שחיטה ווערט 300 קראנען, אדרעססע Ifj. Schaffer Mór

אין Korpona (ישט, קווא) ווירד געזוכט שויב זבעל קורא, טיכטיגער אונגאר אין ווארט אונד שריפט דער אויך רעליגיאנסלעהרער אין דען עפפענטליכע שולען זיין זאלל; פיר דען געהאלט 1000 קראנען אונד וואהנונג, אדרעססע אן J. Welwart Adolf

אין Sid (סירמיען) ווירד געזוכט שויב בעל תפלה פתקוער אין ז' וו' - פיר דען געהאלט 800 גולדען, וואהנונג אונד שחיטה, זעלבער מוס ארט האדראקטישע קבלות האבען, אדרעססע אן J. Winterstein

אין דיא שטאטוסקווא (מוסטער) געמיינדע צו י. א. איהעל ווירד געזוכט טיכטיגער שויב נומער בע'ת געהאלט 700 גולדען, מעגליכסט זאפארט צו בעזעצען, אדרעססע אן פארשטאנד.

אין Csokonya (קאם, Somogy) ווירד געזוכט שויב זבעל קורא, געהאלט 200 גולדען אונד וואהנונג, אדרעססע אן Lówy Mór

דיא שוחטים ווערדען ערוזכט

נייטיגסט פאלגענדע פריינדשאפט צו בעצייגען יעדער זאלל אויף דיא היער בייליגענדע פראנקרטיע פאסטקארטע וועינגסטענס 10 אדרעססען פאן ווירטסהויזער אונד בראנדוויינפערקויפער אויף צייכען אונד זעלבע רעטואורירען, וואפיר וויר אין פארדיינין איינטיגסט דאנקען - ושלח לחמך - כי בקרב הימים לטובת הכלל תמצאנו - ודיל Weinstein B. Redakteur J. Halász Apotheker

איין רעליגעזער לעדיגער לעהרער

דער 2 מנאכען דיא 4 עלעמאנטארקלאסען אונד העברעאישעס צו אונטערריכטען פעהיג איז, זינע אויך פיר זאפארט, געהאלט: 20 (דיפלאמירטע 30) קראנען טאנאטליך נעכסט גאנצער פערשפלעגונג.

Karpi Lajos Szt Lélek u. p. Székely-Udvarhely

פיר איינע וואונדערשעהנע יונגע פרויא, אשת חיל' דיא 1200 קראנען מיטגיפט באאר אויפצייגט, דיא אנדערטהאלב יאהרע פעהרדייראטעט וואר אונד געשיעד דען ווערדען מיססטע ווירד איינע פאסטענדע פארטייע געזוכט, אנטרעגען אינטער 1200 אן דיא אדמ' ד' בל'.

יעדער שוחט

דער כשריע רינדפעטטע צו פערקויפען האט, זאללס מיר אנצייגען, אנטרעגען אונטער "סאפיר" אן דיא אדמ' ד' בל'.

דישטער ווהר Homorod Ujfalu אונד בעצירק איז בענין שוחט אסור באיסור הסגות גבול

שדכנים (רעשפ, שוחטים)

איין וועלטליכדעליגעזער יונגער מאנן דער באאר 10,000 קראנען אויפזייגט, וועלטבערזייטער אבסאלוירטער קויפמאנן, זוכט איינע פארטייע, מיט וועינגסטענס עבענזאפיעל מיטגיפט.

זאלבע דיא איין לענגסטבעשטעהנדעס געשעפט אלס מיטגיפט האבען, ווירד בעפארצוגט.

אנטרעגען אונטער 10,000 אן דיעזעס בלאטטען.

קאנקוררז

אין דער שטאטוס-קווא געמיינדע צו קיש-קעד הייט, אין וועלכער אללע אינטימיטאציען דען נארט מען דעס שלחן ערוך ענטשפערעכער אייגענריכטעט זינד, איז דיא מיט דעס יאהרעס-געהאלט פאן איינד טווענד קראנען, פרייער וואהנונג, האלבער שחיטה אויף איבליבען עמאלומענטען דאטירטע שטעללע דעס ערסטען פארבעטערט שוחט ובודקאס 1 דעצעמ' בער ל' י' צו בעזעצען, בעווערבער מיססען קבלות פאן ארט האדראקסען ראבניגען בעזעצען, פראכע בער רופענע, ריווע-שפעזען נור דעס אקצעפטירטען.

אדפערטע אן: Svaroz Mór' Kis-Körüs,(Com. Pest)

רעליגיאנס לעהרער

ווערדען געזוכט אין Töke Terebes פיר דען געהאלט 400 גולדען, אין Mezö Telegd פיר 300 גולדען אונד וואהר נונג - אדרעססען אן Grünfeld Bern, Mezö Teted Diener Náthán, Töke Terebes

איינגעזענדעט

חוק חוק ונתחומי

אחינו עזור לא נוכל, מתוך המכסה אך הפעם ק' נו מלקרא, אהובינו ורעינו בני גילנו ווארום דענן זא קאלטבלוטיג, הלא תראו מה עומד לנגדכם כי עת לשור וישועה קרובה לבוא, זאלל דאך יעדער שוחט, וחוץ וויא אימער זיינע פעהרעלטיגסטע עס ערלויבען - איין פיר אללעמאל - מינדעסטענס צווייא קראנען לקרן קיימת לטובת הכלל אויפאפערן, הלא תבינו כי לנו הוא חרפה אס נתרשל עשות מה לטובתנו וכו' אך אז נשביל ונצליח כי נתחוק ונתאמן 'כולנו יחד' בכרכה שלמה, השויב דמיוס .

Kun Máttyás

KOLOZSVÁR.

עמפיהלש חלפים, אייגענעם ערצייגניסס, בעסטע קוואליטעט מיט מאסט אדער שפיענעל פאלישער, בילליגסט.

פרייז פאן חלפים שלייפען: ביז 10 צאלל לאנגע פך צאלל פיר 20 העללער, איבער 10 צאלל לאנגע פער העלטיססטעסגי טהיייערער. —

דאנקזאגונג.

דיא אללע וועלכע אהרע אנערקענונג איבער מייע חלפים אייסקרוק נאכען, עמפאנגען היעמיט מייען איינגיסטען דאנק.

Kun Máttyás Kolozsvár.

אויס קאללעניאלעם גרונדע

זאל נייגיסט יערער דער פאן איינעם זאלבען וואקאנטען שוהט אדער לעהרער פאסטען קענטניסס האט, וועלכער אין דען צייטונגען נישט פערקויפט ווירד מיר בעקאנטגעבען.

דער רעד.

כשר געשמאלצענע הינדפעטטע

אויס איינע קראנע פד קולא בייא השויב סקול שוראן

Deutsch S. orth. mésző Nagy Surány

קאנקורוז.

דיא שטעללע איינעם טיכטיגען שייב בעל הפלד וקורא, דער איין בן תורה ויש צו זיין בחיבת, אויס היער זאפארט צו בעזעטצען, יעדעס געהאלט 800 קראנען, פרייע וואהנונג נעכסט שחיטה אונד נעכענע עמאלימענטען, רעפלעקטירענדע, דיא פאן 3 ארטאדא רבנים אויטאריזירט זינד, וואללען אהרע געזוכע נעכסט דאקומענטען ביז לענגסטענס חשון אן אינטערפעריטיגען פארשטאנד איינזענדען.

צום פראבעפארטראג ווערדען גיר בערופענע צוגעלאסען, שפעזען ווערדען גיר דעם אקצעפטירטען טען בעצאהלט.

Derecke. (Com. Bihar) 30. Sept. 1900.

Samuel Löwy Samuel Meisner
Nolte P. öses

Felelős szerkesztő, lap-és nyomda tulajdonos

Weinstein Béni Kolozsvárt.

Saját nyomása.

קאנקורוז.

דיא היעזע ארטאדאקסדגעטיינדע בענעט. היגט איינען ערסטען בעל תפלה, שוהט ובודק מימחה וירא שמים, וועלכער וויא אחום — פאן אנערקאנטען 3 ארטאדאקס רבנים כתבים בעזיטצט, פיר דעם יאהרעסגעהאלט 1200 — 1000 קראנען, האלבער שחיטה פרייע וואהנונג אונד איבליכע נעכענעמולומענטע, רעפלעקטאנטען וואללען, גיר קאפיעך איהרער צייגניססע איינזענדען, דיא שטעללע אויט אין חשוון-כסליו צו בעזעטצען.

גיר בערופענע ווערדען צור פראבעפארטראג צוגעלאסען אונד דער אקצעפטירטע בעקאמט ריזע שפעזען פערניטעט.

באניהאד קאמידאט Tolna בחודש תשרי תרסא לפ"ס

Jakab Brick Práses

(ג) ב' נאכדעם אין באניהאד לעטצטערער צייט אפט שוהטים געוועכסעלט וואורדען, וואורדע דיא אכגענאנטע געטיינדע זייטענס דער רעד, די בל' ער זוכט, איבער דיע ארואכע דעסענע, זיך נייגיסט ער קלערען צו וואללען, דיא ערקלערונג אויט זוכטיג איינגעלייפען אונד לויטעט וויא פאלגט:

לעבליכע רעדאקציון

מיט בעזוג אויף אהרע ווערטהע פאסטקארטע פאן 16טען די' מ' קאנן איך גיר מיטטהיילען, דאס אונזערע געטיינדע זייט וועניגען יאהרען ליידער, קיין גליק האט — צו איינען דאמעסטימ, דער אונו צור געזוכט שטעחט, אונזערע געטיינדע בעשטעהט אויס לויטער פריערליעבענדע מענטשען, וואס ביה איבער אלל בעקאנט אויט, עס זינד בייא אונו שאן צו 10 יאהרע בעאמטען בעדיענסטעט געוועזען אונד אונזערע געטיינדע קינדגוט גיר אין אללער אייסערסטען פאללע די' ה' וועט זיך איין אנגעשטעללער צו שולדען קאממען לעסט א' . . . ז' . . . ו' . . .

דאכאכטענד

Jakob Brik
Práses.

דעמנאך בלייבט דער רעד די' בל' דיעסבעציג לייך צו בעמערקען נישט מעהר איבריג, אלס דאס דער יעטצט קנאפ פאר ראש השנה פאן דארט געטייער דענע שוהט ראשון, נישט ווייל ער געקינדגוט וואר, דע, זאנדערן ווייל איהם דיא קהילה פוטנאק בעסער פאסטעט, זיינען פאסטען וועכעלעט, דעמיופאלגע נון דיא באניהאדער שטעללע בלי שום חיש הסגות גבול פרייא שטעהט.

דיא רעד.